

Provozní řád učebny chemie a přírodopisu

Vážení žáci, máte povinnost respektovat tyto zákazy:

1. **Zákaz manipulace s veškerou technikou** (interaktivní tabule, dataprojektor, počítač, mobilní zařízení) pokud k tomu není žák výslovně vyzván vyučujícím.
2. **Zákaz manipulace s rozvodem plynu a tlakovou lahví.**
3. **Zákaz manipulace s chemikáliemi a ostrými předměty**, pokud k tomu žáky výslovně nevyzve vyučující.

V průběhu výuky, v níž používáte chemikálie, jste navíc povinni respektovat následující pravidla:

1. V učebně je možno **pracovat pouze za dozoru vyučujícího a důsledně podle pracovního postupu**, který vám učitel předložil.
2. **Průběh pokusu neustále sledujte a zaznamenávejte si pozorované změny** (únik plynu, změnu zbarvení atd.), neopouštějte bezdůvodně své pracovní místo.
3. **Používejte pouze řádně označené chemikálie a čisté chemické sklo a pomůcky.**
4. Neznáte-li vlastnosti chemické látky, **zeptajte se vyučujícího na rizika práce s touto látkou!**
5. **Jakoukoli závalu, rozbití, rozlítí, vysypání ihned hlase vyučujícímu!**
6. **Každý úraz, poranění (i sebemenší), nevolnost i potřísnění pokožky či oděvu chemikáliemi je nutno ihned hlásit vyučujícímu!**
7. Odpad (rozbité sklo, filtrační papíry, zbytky chemikálií atd.) likvidujte dle pokynů vyučujícího.
8. Po ukončení práce máte **povinnost pečlivě umýt sklo, uklidit pomůcky** na svá místa, utřít svůj stůl a vyčkat příchodu vyučujícího, aby vaše pracovní místo zkontroloval.
9. **Před odchodem z učebny si umyjte ruce!**

At' už ve škole, na pracovišti nebo doma, dodržujte tyto zásady práce s chemikáliemi:

- a) Po celou dobu práce až do uklizení pracovního místa a umytí rukou respektujte **zákaz jíst, pít a žvýkat!**
- b) Po celou dobu práce **používejte ochranné brýle a plášť** – tyto pomůcky si nasad'te před započatím práce a sundejte až po uklizení pracovního místa. **Dlouhé vlasy mějte sepnuté.**
- c) Všechny chemikálie musí být zřetelně označeny, aby se předešlo záměnám (zejména se nesmějí uchovávat v obalech od nápojů, potravin a léků!). **Vždy si pozorně přečtete název chemikálie**, se kterou hodláte pracovat, aby nedošlo k záměně. **Nádobu vždy ihned po odebrání chemikálie uzavřete správným uzávěrem.**
- d) **Se všemi chemickými látkami zacházejte jako s jedy**, skutečně jimi mohou být (chemikálie může být znečištěna atd.).
- e) **Nedotýkejte se chemikálií rukama, nevdechujte jejich páry nebo prach. Žádné chemikálie neochutnávejte!**
- f) **Při práci s chemikáliemi respektujte jejich Výstražné symboly nebezpečnosti** – viz obrázky níže.
- g) **Kyseliny řed'te tak, že je za stálého míchání přiléváte do vody** (nikdy vodu do kyseliny!).
- h) Roztoky hydroxidů připravujte **přidáváním pečíček hydroxidu do vody** (nikdy vodu do hydroxidu!) po malých dávkách a za stálého míchání.
- i) Při odlévání kapalin **držte láhev štítkem do dlaně**. Nikdy **neberte láhev za zátku.**
- j) **Nezahřívajte skleněné nádoby zvenčí mokré.**
- k) **Zkumavku držte vždy tak (zvláště při zahřívání), aby ústím nesměřovala na vás ani na ostatní osoby v laboratoři.**
- l) Při zahřívání kapalin v jiných nádobách než ve zkumavce dejte do nádoby 2 až 3 „varné kamínky“, čímž zabráníte „utajenému varu“.
- m) **Horké sklo vypadá stejně jako studené!!!**
- n) **S hořlavinami nepracujte v blízkosti ohně.** Při rozlítí hořlaviny zhasněte všechny hořáky v místnosti.
- o) **Skleněné trubičky a teploměry před zasunutím do zátky nebo hadičky ovlhčete vodou nebo glycerolem.** Volte vhodnou velikost otvorů v zátkách a průměry hadic. Používejte jen trubičky se zatavenými okraji – ne s okraji ostrými.
- p) **I při umývání skla používejte ochranné brýle!**
- q) Po práci s vodou, plynem a elektrickými spotřebiči **vždy zkontrolujte uzávěry kohoutů vody a plynu a vypnutí elektrických spotřebičů.**

Předlékařská první pomoc po kontaktu chemikálií s tělem:

Při nadýchání se par, nebo prachu:

- Vypláchnout ústní dutinu pitnou vodou
- Okamžitě vyvést postiženého **na čerstvý vzduch**.
- V případě přetrvávajících potíží vyhledat lékařskou pomoc.

Při styku s pokožkou:

- Odstranit znečištěný oděv.
- Okamžitě začít vlažnou pitnou **vodou oplachovat** postižené místo po dobu 15 min.
- Vyhledat **lékařskou pomoc**.

Při zasažení očí:

- Je třeba nejdříve krátce vypláchnout oko, pak **vyjmout kontaktní čočky**, pokud v očích jsou.
- Okamžitě začít **proudem vlažné pitné vody vyplachovat** oko při roztažených víčkách po dobu 15 min.
- Vyhledat **lékařskou pomoc**.

*Při **požití látek žravých:***

- Okamžitě **vypláchnout ústní dutinu** pitnou vodou.
- **Nevyvolávat zvracení!**
- **Vypít pitnou vodu** (asi půl litru).
- Rychle dopravit **do nemocnice**.

*Při **požití látek toxických, karcinogenních, mutagenních a toxických pro reprodukci:***

- Okamžitě **vypláchnout ústní dutinu** pitnou vodou.
- Jde-li zároveň o látku žravou (např. fenol), nevyvolávat zvracení; u ostatních **vyvolat zvracení**.
- **Vypít pitnou vodu** (asi půl litru) **s živočišným uhlím** (asi 5 tablet, v případě toxických látek 10 – 20 tablet).
- Rychle dopravit **do nemocnice**.

Současně platné výstražné **symboly nebezpečnosti pro látky:**

výbušné

nesmí se
zahřívat

(výbuch)

hořlavé

oxidující

nesmí se dostat
do kontaktu
s hořlavinou

(požár)

**plyny
pod tlakem**

žiravé

nesmí se dostat
do kontaktu
s živou tkání

*(rozleptání
tkáně)*

**toxické =
jedovaté**

nesmí se
vdechnout,
požít ani dostat
na kůži

*(i v malém
množství
způsobí smrt)*

dráždivé

**karcinogenní,
mutagenní, toxické
pro reprodukci**

nesmí se vdechnout,
požít ani dostat na kůži

*(vyvolávají rakovinu,
poškození genů,
neplodnost)*

**nebezpečné
pro životní
prostředí**

nesmí se vyhazovat
do přírody

*(okamžité nebo
opožděné nebezpečí
pro organismy)*

Důležitá telefonní čísla:

(Telefon je umístěn v kanceláři školy.)

➤ Hasiči:	150
➤ Záchranná zdravotní služba:	155
➤ Policie:	158
➤ Tísňové volání	112